

پژوهشکده شورای نگهبان

اصول قانون اساسی

دربرتونظرات شورای نگهبان

عنوان

اصل نود و سوم

شماره مسلسل: ۱۳۹۶۰۰۳۸

تاریخ: ۱۳۹۶/۰۷/۲۲

بزرگساده شورای نگهبان

شناسنامه

عنوان:

اصول قانون اساسی در پرتو نظرات شورای نگهبان

اصل نود و سوم

تدوین:

محمد فتحی

ناظر علمی:

کاظم کوهی

شماره مسلسل: ۱۳۹۶۰۰۳۸

تاریخ انتشار: ۱۳۹۶/۰۷/۲۲

فهرست مطالب

- ۲..... اصل نود و سوم
- ۲..... ۱- نظرات شورای نگهبان در خصوص مصوبات مجلس شورای اسلامی
- ۲..... ۱-۱. طرح آیین‌نامه داخلی مجلس شورای اسلامی
- ۲..... ۲-۱. طرح اصلاح موادی از قانون آیین‌نامه داخلی مجلس شورای اسلامی
- ۳..... ۱-۳. طرح تدوین و تنقیح قوانین و مقررات کشور
- ۳..... ۲- نظرات شورای نگهبان در خصوص اساسنامه‌های مصوب هیئت وزیران
- ۴..... ۳- نظرات تفسیری و مشورتی شورای نگهبان
- ۴..... ۴- نظرات شورای نگهبان در پاسخ به استعلامات اشخاص حقیقی و حقوقی
- ۴..... ۵- تذکرهای ارشادی و قانونی شورای نگهبان

اصل نود و سوم

مجلس شورای اسلامی بدون وجود شورای نگهبان اعتبار قانونی ندارد مگر در مورد تصویب اعتبارنامه نمایندگان و انتخاب شش نفر حقوقدان اعضای شورای نگهبان.

۱- نظرات شورای نگهبان در خصوص مصوبات مجلس شورای اسلامی

۱-۱. نظر شماره ۴۵۱۳ مورخ ۱۳۶۱/۲/۲ شورای نگهبان در خصوص طرح آیین‌نامه داخلی مجلس شورای اسلامی، مصوب ۱۳۶۱/۱/۱۹ مجلس شورای اسلامی:

۱-۱-۱- آن قسمت از ماده (۲۲) و (۲۶) که دلالت دارد نمایندگانی که هنوز اعتبارنامه آنها در مجلس تصویب نشده، حق رأی در تصویب برخی لوایح و طرح‌ها را دارند (دوفوریتی و سه‌فوریتی)، با توجه به اینکه مستفاد از اصل ۹۳ قانون اساسی این است که برای قوام یافتن مجلس شورای اسلامی و تحقق سِمَت نمایندگی انتخاب‌شدگان، تصویب اعتبارنامه آنها ضرورت دارد، مغایر قانون اساسی است.^(۱)

۱-۲. نظر شماره ۸۷/۳۰/۲۸۹۴۹ مورخ ۱۳۸۷/۸/۹ شورای نگهبان در خصوص طرح اصلاح موادی از قانون آیین‌نامه داخلی مجلس شورای اسلامی، مصوب

۱. ماده ۲۲- نمایندگانی که هنوز اعتبارنامه آنان به تصویب نرسیده است، حق نطق و دادن رأی در مجلس را دارند ولی حق حضور در شعبه و یا کمیسیون تحقیق هنگام رسیدگی به اعتبارنامه خود را ندارند و در صورتی که از طرف شعبه یا کمیسیون یا با تقاضای خود برای ادای توضیحات دعوت شوند حق رأی نخواهند داشت.

ماده ۲۳- ...

ماده ۲۶- مادام که تعداد اعتبارنامه‌های مصوب به حداقل (۱۸۰) نفر نرسیده باشد موضوع دیگری غیر از طرح و تصویب اعتبارنامه‌ها در مجلس مطرح نخواهد شد، مگر طرح‌های دوفوریتی و سه‌فوریتی.

مصوبه اصلاحی (نهایی) مورخ ۱۳۶۱/۳/۲۳ مجلس به منظور رفع ایراد شورا:

۱- در ماده (۲۲) بنا به نظر شورای نگهبان حق رأی داشتن نمایندگانی که اعتبارنامه آنان هنوز تصویب نشده با قانون اساسی منافات دارد و بدین جهت این ماده به ترتیب زیر اصلاح شده است.

ماده ۲۲- نمایندگانی که هنوز اعتبارنامه آنان به تصویب نرسیده حق دادن رأی به جز در مورد اعتبارنامه نمایندگان و همچنین حق حضور در شعبه و یا کمیسیون تحقیق هنگام رسیدگی به اعتبارنامه خود را ندارند و در صورتی که از طرف شعبه یا کمیسیون یا با تقاضای خود برای ادای توضیحات دعوت شوند حق رأی نخواهند داشت ولی حق نطق در مجلس را دارند.

۲- ماده (۲۶) در رابطه با حق رأی داشتن نمایندگانی که اعتبارنامه‌شان هنوز تصویب نشده معنا داشت و با توجه به سلب رأی از این نمایندگان این ماده به کلی حذف شده است.

۱۳۸۷/۷/۲۱ مجلس شورای اسلامی

۱-۲-۱- ماده (۱۶) موضوع بند (ح) ماده (۱۲۰)،^(۱) بدون احتساب آراء ممتنع، مغایر اصل ۹۳ قانون اساسی شناخته شد.

۳-۱. نظر شماره ۸۹/۳۰/۳۸۱۹۹ مورخ ۱۳۸۹/۲/۱۵ شورای نگهبان در خصوص طرح تدوین و تنقیح قوانین و مقررات کشور مصوب ۱۳۸۹/۱/۲۵ مجلس شورای اسلامی

۱-۳-۱- بند (د) ماده (۸)،^(۲) مغایر اصول ۹۱ تا ۹۸ قانون اساسی شناخته شد.

۴-۱. نظر شماره ۹۰/۳۰/۴۴۲۵۹ مورخ ۱۳۹۰/۷/۳۰ شورای نگهبان در خصوص طرح نظارت مجلس بر رفتار نمایندگان^(۳) مصوب ۱۳۹۰/۷/۶ مجلس شورای اسلامی

۱-۴-۱- علاوه بر اینکه ماده (۶)^(۴) همان ایراد مذکور در بند (۲) [= مغایرت با اصل ۶۵] را دارد، بندهای (چ)، (ح)، (ذ) و (ر) آن نیز چون مغایر احکام و تکالیف مقرر در قانون اساسی برای مجلس و نمایندگان می‌باشد، خلاف اصول متعدد قانون اساسی است. همچنین تبصره (۲) این ماده نیز، مبنیاً بر ایراد بند (ر) واجد ایراد می‌باشد.

۲- نظرات شورای نگهبان در خصوص اساسنامه‌های مصوب هیئت وزیران

۱. ماده ۱۶- ماده (۱۲۰) به شرح ذیل اصلاح می‌شود:

ماده ۱۲۰- نصاب رأی‌گیری در مجلس، کمیته و شعبه در موارد مختلف به شرح زیر می‌باشد:
الف- ...

ح- اکثریت موافق به نسبت مخالف (بدون احتساب آراء ممتنع):

- تصویب اعتبارنامه نمایندگان.

مصوبه اصلاحی (نهایی) مورخ ۱۳۸۷/۸/۲۲ مجلس به منظور رفع ایراد شورا:

بند (ح) ماده (۱۲۰) حذف شد.

۲. برای آگاهی تفصیلی نسبت به مستندات قانونی این نظر، رجوع کنید به همین مجموعه، ذیل اصل نود و یکم، شماره ۱-۷-۱.

۳. گفتنی است این طرح ابتدا با عنوان «طرح نظارت مجلس بر امور نمایندگان» به مجلس تقدیم شده است، لیکن عنوان آن، هنگام بررسی در مجلس تغییر کرده است.

۴. برای آگاهی تفصیلی نسبت به مستندات قانونی این نظر، رجوع کنید به همین مجموعه، ذیل اصل پنجاه و هشتم، شماره ۱-۲۱-۱.

۳- نظرات تفسیری و مشورتی شورای نگهبان

۴- نظرات شورای نگهبان در پاسخ به استعلامات اشخاص حقیقی و حقوقی

۵- تذکرات ارشادی و قانونی شورای نگهبان

امام خمینی (ره):

و از شورای محترم نگهبان می‌خواهم و توصیه می‌کنم، چه در نسل حاضر و چه در نسل های آینده که با کمال دقت و قدرت و ظایف اسلامی و ملی خود را اِلا و تحت تاثیر هیچ قدرتی واقع نشوند و از قوانین مخالف با شرع مطروحه قانون اساسی بدون هیچ ملاحظه ای جلوگیری نمایند.

(صحیفه امام ج ۲۱، ص ۴۲۲)

آدرس: تهران، خیابان شهید سپهبد قرنی،
کوچه شهید دهقانی نیا (خسرو سابق)، پلاک ۱۲
صندوق پستی: ۱۴۶۳ - ۱۳۱۴۵
تلفکس: ۰۲۱ - ۸۸۳۲۵۰۴۵
info@shora-rc.ir
www.shora-rc.ir